

HONVÉDSÉG ÉS TÁRSADALOM BARÁTI KÖR SZÉKESFEHÉRVÁRI SZERVEZETE

- Közhasznú szervezet -

8000 Székesfehérvár, Malom utca 2. Tel./ Fax: 00-36-22 -
311-255

www.htbkszfvar.hu e-mail: htbkszfvar@htbkszfvar.hu,

**„HONVÉDSÉG ÉS TÁRSADALOM A HAZÁÉRT -
EGYÜTT A BARÁTSÁG EREJÉVEL!”**

Nyt szám:8/2023.

A Baráti Kör Elnökségének 2022. évi beszámolója a szervezet munkájáról, kitekintéssel az elmúlt 4 évre

A Honvédség és Társadalom Baráti Kör Székesfehérvári Szervezetének előző évi tevékenysége a Közgyűlésünk által 2022. május 18-án elfogadott „Cselekvési terv”-ben megfogalmazott tényleges feladatok által meghatározottan, az Alapszabályban rögzített célok elérése érdekében, szervezetünk huszonhetedik évében zajlott. A beszámoló a 2023. április 15-ig megtörtént eseményeket veszi számba. Jelen dokumentum annyiban rendhagyó, tekintettel a 4 éve megválasztott Elnökség mandátumának lejáráására, hogy az Alapszabályban rögzített éves feladatokról történő beszámolóson túl több téren kitekintést kíván nyújtani az elmúlt évekre, esetenként 4 évre is, továbbá tartalmazza a tagság véleményének felméréséből¹ adódó fontosabb információkat.

2022.-23. évi fő célunk volt – a 27 éve folytatott tevékenységünk tapasztalatai alapján, a világválságot követő időszakban a lehetőségeink hatékony felhasználásával, tagjaink közötti kapcsolatok megújításával, tevékenységünk tartalmi korszerűsítésével folytatni a honvédelem ösztársadalmi ügyének még szélesebb körű propagálását, az eddigi eredményes munkát és felkészülni a 2023. évi tisztújításra.

Elsődleges **céljaink 2022-2023-ban** is változatlanul a honvédség és a társadalom kapcsolatának erősítése, a hazafiság és a honvédelem fontosságára irányuló figyelem fenntartása, részvétel a fiatalok hazafias és honvédelmi nevelésében, a véleményformálók figyelmének ráirányítása a hazánk biztonságát veszélyeztető tényezőkre, a honvédség feladatainak és katonáink helytállásának bemutatása, a katonai hagyományok ápolása, a katonakultúra terjesztése, a hadtörténelem népszerűsítése, a NATO, valamint az EU közös biztonság- és védelempolitikája aktuális kérdéseinek bemutatása, a KEMPP szolgáltatásainak bővítése és a kiállítások korszerűsítése, módszertani központ jellegének erősítése. Fő feladataink e célok elérését szolgálták.

Tevékenységünk **színtereit** szűkebb pátriánkon (városunk, KEMPP), az országhatáron, sőt a Kárpát-medencén túl egyértelműen kiterjesztettük az Isonzó folyó környezetére is.

¹ Az Elnökség döntése alapján 50 kérdésből álló hangsúlyozottan anonim véleményfelmérést végeztünk, 2023. március 22-26 között. A kiküldött kérdőívre mindössze 25 fő válaszolt, azaz tagságunk 15%-a. Ez, ha úgy vesszük nem túl rossz arány, de mégis felveti és vitathatóvá teszi a felmérés eredményeinek általánosíthatóságát, reprezentativitását. Ennek ellenére, ígéretünknek megfelelően, a legfontosabb információt, valamint a véleményekből levonható következtetéseket beépítjük jelentésünkbe.

A négyéves ciklus **jellegetessége** volt, hogy a ciklus középső két évében (2020. március közepétől 2022. elejéig) olyan mérvű volt a hullámokban támadó **Covid járvány**, amely egyrészt rendkívüli mértékben korlátozta munkánkat, másrészt tagságunk a veszélyhelyzet miatt sajátosan, Közgyűlés tartása nélküli határozathozattal („távsvavazással”) döntött munkánk folytatásának fő kérdéseiről. A járványhullámok mindkét évet nehezítették, bár nem azonos mértékben. Ennek kapcsán fontos kiemelni, hogy **nagy dicséret illeti Tagságunkat**, hiszen mindkét esetben komolyan vette kérésünket, kétharmaduk részt vett a szavazásban, visszaküldte érvényes szavazólapját, a határozati javaslatokat hatalmas többség fogadta el. A nehéz helyzetben a tagság döntő többségének erősítő szavazatát tudhattunk tehát magunk mögött. Ez a támogatás hitet és erőt adott munkánkhoz, bizonyította, hogy tagságunk értékelte tevékenységünket, elfogadta beszámolóinkat, az általunk javasolt feladatokat, megerősítette, hogy jó úton haladunk és mögöttünk áll.

A nehézségek ellenére munkánkkal továbbra is méltán **tartjuk** előkelő helyünket a civil társadalomban és városunk elismert szervezetei között. Ezt tagságunk 100%-a a véleményfelmérésen fontos kérdésnek tartotta.²

1. A honvédség feladatainak és a katonák helytállásának bemutatása, a honvédség és társadalom kapcsolatának erősítése

Kiemelten fontos a *honvédség feladatainak*, a katonák *helytállásának bemutatása*, ezeken keresztül a honvédség és társadalom *kapcsolatának erősítése*. Ennek érdekében az elmúlt években is rendezvények egész sorát tartottuk. Kiemelkedő a Katonai Emlékpark Pákozdi Nemzeti Emlékhelyen megszervezett *Honvédfesztivál*, *Emlékparki Nyár*, továbbá a különböző ünnepekhez, jubileumokhoz kapcsolódó *megemlékezések* sora. Ezek jelentős része még 2022-ben is magán viselte a járvány és a biztonsági előírások negatív hatását, a szokottnál esetenként szerényebbek, de legalább is sajátosak voltak. A témában továbbra is nagyon fontos szerepet töltött be a *gyermekrajz pályázat*.

A fesztivállá nőtt hagyományörzés, a Honvédfesztivál Baráti Körünk legkiemelkedőbb, komplex programsorozata. A **XIII. Honvédfesztivál** (szeptember 24-29) nem lett olyan nagyívű, mint a Covid előtti időszakban. A Miniszterelnöki Kabinetiroda anyagi támogatásának köszönhetően azonban méltó módon tudtunk megemlékezni a pákozdi-pátka-sukorói csata 174. évfordulójáról. A rendezvények sorrendjében is történt egy kis változás. Így *szeptember 24-én* az első napon a „Csatateri sokadalom” az Emlékpark területén és nem a megszokott helyszínén, folyt, huszár- és katonai hagyományörzők részvételével, valamint a jelenkor katonáinak közreműködésével, felelevenítve a 174 év magyar hadtörténelmét. *25-én*, a második napon a „30 éves a magyar huszár és hagyományörző szövetség” címmel az ökomenikus istentiszteletet követően délben a csataterén, sokak örömeire, két év szünet után ismét megelevenedett az 1848. szeptember 29-i pákozdi-pátka-sukorói csata. A csatában ágyúörgés, gyalogos csata és lovasroham bemutatásával megjelentek a magyar huszárok, és részt vettek a gyalogosok, valamint a tüzérek is. Mintegy 80 lovas, 130 gyalogos és 40 tüzér 10 ágyúval szerepelt. *Szeptember 26-án* az állandó programelemmé vált Általános Iskolák Honvédelmi csapatversenyére került sor, ezúttal is Székesfehérváron, az István Király Általános Iskolában és a Palotavárosi tavaknál. A negyedik napon *27-én* ugyancsak a Honvédfesztiválok állandó programeleme, a Számháború, ez a klasszikus, szinte már retró játék, melyet örömmel és lelkesen játszottak a fiatalok, különösképpen azért is, mert a Mészeg-hegyen csodás földrajzi környezetben és

² A 3. kérdés.

újszerű játékelemekkel kiegészítve folyt. 28.-án a sukorói református templomban, az eredeti helyszínen, a Haditanács 174. évfordulóján megemlékezésen és ökumenikus imán vettünk részt, melyet, mint már oly sokszor a Honvéd Együttes Férfikarának hangversenye színesített. A záró napon (29.-én) megemlékeztünk alapító és örökös elnökünkről, megkoszorúzva emléktábláját, majd az obeliszknél a csata évfordulóján tartott visszaemlékezésen megidéztek azokat, akik 174 évvel ezelőtt dicsőségre vitték a magyar katoná hírnevét és megfutamtották Jellačić altábornagy túlerőben lévő seregét. A Honvédfesztivál ebben az évben is hozzájárult a honvédelem és a hadtörténelem népszerűsítéséhez, Baráti Körünk tevékenységének széleskörű bemutatásához.

A szintén hagyománnyá vált **X. Emlékparki Nyár** (június 24.-augusztus 5.) rendezvényei túlnyomó részben 2022-ben is a Katonai Emlékparkban folytak. A programsorozat létrejöttét a Nemzeti Kulturális Alap pályázati úton 800 e. Ft-tal támogatta, míg a Miniszterelnöki Kabinetiroda pályázati támogatásából is jelentős összeget fordíthattunk a rendezvényekre. Mindezeknek köszönhetően neves művészeket hívhattunk meg. Az ünnepélyesen *megnyitón* (június 24.) köszöntőt mondott Vargha Tamás, országgyűlési képviselő, parlamenti államtitkár úr, az Emlékparki Nyár programsorozat alapítója és alapító fővédnöke, valamint dr. Ruszin-Szendi Romulusz altábornagy úr, a Vezérkar főnöke, az éves rendezvény fővédnöke. E napon nyitottuk meg a „Színes ceruzák varázsa – Gyermekrajzokon megelevenített hadtörténelem” c. kiállítást a 10 éve folyó Kárpát-medencei, hadtörténelmi gyermekrajz pályázatok legjobb alkotásaiból. A rendezvényen koncertet adott a Honvéd Együttes Férfikara és a Kaposvár Helyőrségi Zenekar. A programsorozat Faludi Judit Liszt díjas csellóművész, érdemes művész hangversenyével *folytatódott* (július 1.). Közreműködött Termes Rita zongora- és Szenthelyi Krisztián bariton énekművész. A koncert előtt nyitottuk meg a „Várkonyi Gábor '75 és barátai” képzőművészeti kiállítást, melyen festményeivel Kovács László tagtársunk is részt vett. A rendezvénysorozat *következő eseménye* (július 8.) Kapi Gábor, a „Nótáskapitány” sikert arató előadó estje volt. A fellépés előtt kiállítást nyitottunk meg az Ősi Kovács Alkotó Műhely Egyesületben készült festményekből. A *következő programnak* (július 15.) a Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum udvara adott otthont exc. Spányi Antal püspök úrnak köszönhetően. A „Szeretni bolondulásig” című irodalmi esten Meleg Vilmos és Molnár Júlia erdélyi színművészek léptek fel. A rendezvénysorozatot az évek óta nagy sikert arató *Tolcsvay Béla* Kossuth-díjas énekmondó műsorával folytattuk (július 22.), aki most is elvarázsolta a közönséget. Ezt megelőzően megnyitottuk az Igazgyöngy Alapítvány által támogatott gyermekek alkotásaiból készült kiállítást. A programsorozatot a Honvéd Kulturális Egyesület Várpalotai régió meghívott vendég katonaművészei képzőművészeti kiállításának megnyitásával *folytattuk*, melyet a veszprémi - mindig sikeres - Military Girls együttes könnyűzenei hangversenye (július 29.) követett. Az *évadzáró* esemény a Székesfehérvár Helyőrségi Zenekar nagy sikerű hangversenye volt (augusztus 5.).

A Katonai Emlékpark Pákozd - Nemzeti Emlékhelyen az év eleji rendezvényektől késő őszig, esetenként több száz fő jelenlétében emlékeztünk meg a **neves évfordulókról**, a lehetőségeket kihasználva, kreatívan új elemeket is beemelve a programokba. Sajnos hiányoztak a Doni kápolnánál bemutatott istentiszteletek és megemlékezések, a kápolna még folyó felújítása miatt. Az *Európa Napon* (2022. május 9.) koszorúzással emlékeztünk meg a 2. világháború végéről, majd a Krajczáros alapítvány által az „Ecsettel békéért” című projekt keretében meghirdetett „Tanuljunk a múlt hibáiból” című karitatív célú, nyilvános művészeti pályázat kiállítását nyitottuk meg. Az *Emlékhelyek Napján* (május 14.) a Katonai Emlékparkban szabadtéri tárlatvezetést tartottunk az elmúlt 175 év hadtörténelméhez kapcsolódó

láttnivalókról, majd Kovács Ágota történész tagtársunk a „Harctéri élet az első vonalban – 1942” c. program keretében harctéri zajok (ágyúörgés, fegyverropogás) kíséretében összefoglaló előadást tartott a Donhoz vezényelt 2. magyar hadseregről. A nap során hadtörténelmi foglalkoztató programot is kínáltunk kisgyermekeknek és kisgyermekes családoknak. A *magyar honvédelem napja* tiszteletére (május 19.) a megemlékezés koszorúit és virágait helyeztük el az Obeliszknál. A *Békefenntartók napján* (május 26.) koszorúzással egybekötött ünnepi megemlékezést tartottunk. Második alkalommal tartottuk meg a *Szent László napi ünnepi megemlékezésünket* (június 26.) ökumenikus istentisztelettel, majd a Vitézi Rend Emlékművének megkoszorúzásával. Ismét megrendeztük a *Nagycsaládosok Napját* (augusztus 13.). A Kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium tanulóival, valamint a Hazafiság Iskolája programban résztvevő Székesfehérvári Szakképzési Centrum Váci Mihály Szakiskolája több mint száz tanulóval együtt emlékeztünk *gróf Batthyány Lajosra*, az első független magyar kormány miniszterelnökére, valamint a *13 aradi vértanúra*, kivégzésük 173. évfordulóján, és helyeztük el tiszteletünk koszorúit és virágait (október 6.). Az *1956-os forradalom 66 évfordulóján* (október 21.) az ’56-os emlékpontnál tartott megemlékezést Oláh Emil ezredes, a HM Tábori Lelkészi Szolgálat Protestáns Tábori Püspökség lelkes kar vezetője, amit koszorúzás követett, majd az Emlékpark egyik kiállítóterében ünnepélyesen megnyitottuk az új, ’56-os emléksarkot az 1956-os események és a forradalom szellemiségét megidéző három személy hagyatékából és emléktárgyaiból. A 15 évvel ezelőtt kezdődött kezdeményezés szellemében az „*Európai harctereken elesett katonák emléknapján*” (november 11.) megemlékeztünk a hősookról és elhelyeztük az emlékezés mécseseit. Hagyományainknak megfelelő módon *zártuk* a KEMPP 2022-es évadját (november 13.). Ennek első elemén a nyolcadik alkalommal szervezett „Felderítők Napján” koszorút helyeztünk el dr. Gyuricza Béla vezérezredes úr, alapító és örökös elnökünk emléktábláján, majd a felderítők adtak ízelítőt fegyvereikből. A nap második elemén Törzsök Erzsébet ügyvezető helyettes ünnepélyesen bezárta az Emlékpark 13. évadját. Az évben a különböző nehézségek miatt körülbelül 42 ezren látogattak el az intézménybe, mely megegyezik a 2016. évi látogatószámmal.

2023.-ban a megszokottnál két hónappal *korábban nyitotta kapuit* a Katonai Emlékpark. Január 12.-én emlékeztünk meg a Don-menti harcok leggyászosabb napjára. Az *Uriv-i áttörés* 80. évfordulóján a felújítás alatt álló Doni kápolnánál az ismeretlen doni katona sírjánál Vargha Tamás államtitkár úr beszéde után exc. Spányi Antal megyéspüspök és Jákob János dandártábornok, protestáns tábori püspök úr imáját követően koszorúzás következett. Az ünnepség a 10 éve felavatott és nemzeti emlékhelyet jelképező sztélénél folytatódott, ahol dr. Görög István elnökhelyettesünk, az Emlékpark ügyvezetője összefoglalta az elmúlt évtizedben történeteket és megnyitotta a KEMPP 14. évadját. Ezt követően a vendégek megtekintették a „Kiket örökké hazavárnak” című kültéri séta bemutatóját, majd Berdó Gábor Károly, a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség elnöke mutatta be az általuk összeállított kiállításokat. Érdekes élményt nyújtott a Polgár Haditechnikai Gyűjtemény kép- és dokumentációs anyaggal, látványos tárgyi emlékekkel gazdag különleges kiállítása, mely január 12.-től három napig volt látható az Emlékpark kiállítótermében. A rendezvények sorát (január 13.-29.) a „*Kiket örökké hazavárnak*” című a Don-menti csatákat felidéző, megtapasztalást adó, kültéri sétákkal folytattunk az erre az alkalomra összeállított hanganyag és a harcok hanghatásai megidézésével, az újjáépített lövészárók rendszerben minden hétféle napon, napi hat alkalommal. A program alapötlete dr. Görög Istvántól, elnökhelyettesunktől ered, kialakításában és a séták vezetésében Kovács Ágota történész tagtársunk vállalt komoly szerepet. Március 11.-én „*Tavaszköszöntő*”

rendezvényt szerveztünk, megemlékeztünk nemzetünk 175. évvel ezelőtti dicső forradalmára és a 24 éve történt NATO csatlakozásunkra. Az esemény a 10. Történelmi Emlékfutás beérkezésével kezdődött. Az ünnepi beszédet Vargha Tamás államtitkár úr tartotta, majd szólt dr. Cser-Palkovics András polgármester úr is. Az ünnepség első része elismerések átadásával végződött. A Honvédelemért Kitüntető Cím III. fokozata kitüntetést kapta két tagtársunk, Brunner Andrea és Sándor Csaba. Ezt követően megtekinthettük a Katonai Emlékparkban először bemutatott aktualizált NATO kiállításunkat, majd a KFOR misszió 26., egyúttal első magyar parancsnoka, Kajári Ferenc vezérőrnagy úr által adományozott, személyes tárgyából rendezett kiállítást. A zárt teraszon nem hagyományos „Fecsegő ...”-re is sor került. Sándor Zsolt altábornagy urat, a Vezérkar főnök helyettesét és dr. Varga József urat a HTBK OKSZ elnökét Silye Sándor kérdezte. Délután Gulyás Adrienn, a Károli Gáspár Református Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskola doktorandája tartott előadást „Nők a szabadságharcban” címmel. Március 15.-én „Emlékezzünk együtt az 1848-as forradalom és szabadságharc eseményeire” címmel színes programot szerveztünk. Benne helyet kaptak az általános iskolások ünnepköszöntő gondolatai, a Kákics zenekar zenés játszóháza, Sárkány Kázmér operaénekes műsora, interaktív huszárságtörténeti előadás és bemutató, hadtörténelmi gyerekfoglalkoztató, valamint szabadtéri tárlatvezetés. Március 23-án, dr. Gyuricza Béla vezérezredes úr születésnapján az Emlékparkban emléktáblája előtt fejet hajtva emlékeztünk meg életéről, munkásságáról. Április 7-10 között sajátos *Húsvéti* programot kínált az Emlékpark a családoknak „önjáró” vetélkedőkkel, a gyermekeknek kreatív foglalkozásokkal, valamint szabadtéri tárlatvezetésekkel.

A **Katonai Emlékpark Pákozd - Nemzeti Emlékhely** a Magyar Honvédség központi emlékhelye, amely igen sok emléket állít a múlt és a jelen hőseinek. Programjai a tagság körében elvégzett kérdőíves felmérés alapján elismerést vívtak ki. Ennek jele, hogy a válaszadók közel fele (44%) minden évszakban, 48%-uk a programok függvényében³ látogatja az Emlékparkot. Ez összesen közelít a 100%-hoz!!

A KEMPP szervezetünk legnagyobb értékű vagyontárgya, amely a közel 100 MFt értékén túl munkánknak is ékes bizonyítéka. A HTBK innovációját is bizonyító park folyamatos működtetése a Katonai Emlékpark Kft. feladata. A parkban Pákozd Önkormányzata, a Honvédelmi Minisztérium és a Baráti Körünk társtulajdonos. Szervezetünk résztulajdona 23,5%. A tulajdonnal járó kötelezettségeket eddig tudtuk teljesíteni. A legfőbb kötelezettségünk a park szakmai munkájának folyamatos segítése, részvétel a szükségessé váló felújítások megszervezésében. Az Emlékpark területén lévő *létesítmények* életkora 10-40 év, így a nagy terhelés miatt is fontos a felújítás. 2022 tavaszától napjainkig egész sor munkát fejeztünk be: egy 15 kW-os napelemrendszer átadását, az első világháborús barakk tetőszerkezetének felújítását, a terasz oldalak megépítését, az új „szerezvények” (a Várkert-bazár területén több évig látható első világháborús kiállítás bezárása után Pákozdra szállított bontásra ítélt anyagok) beállítását. Az azt megelőző években megtörtént a Tűzszerész-kert, a tűzszerészeti kiállítás elkészítése, a lövészárók felújítása. Tagságunk értékeli az elvégzett fejlesztéseket.⁴ Az előttünk álló időszakban fontos a park szakmai munkájának megújítása, a fejlődés intenzív szakaszának megkezdése.

³ A legnépszerűbb és legismertebb rendezvények a Honvédfesztivál (21%), az Emlékparki nyár (21%), az ünnepi megemlékezések, évfordulók (17%), de a válaszadók 12%-a minden rendezvényen részt vesz. És talán a legnagyobb elismerés, hogy a válaszadókból csupán 1 fő nem adott érdemi választ, arra, hogy milyen programokat látogat szívesen a KEMPP-ben.

⁴ pl. 96% fontosnak tartja, hogy rossz idő esetén is le lehet bonyolítani rendezvényeket.

A Nemzeti Emlékhely részét képező *Doni kápolna* állaga az eltelt közel 30 év alatt erősen leromlott és beavatkozást igényelt. Mint ismert, az Elnökség 2021. februárjában elvállalta a felújítással kapcsolatos munkák koordinálását, törekedve a legjobb hosszú távú megoldásra. A bontásnál kiderült, hogy a kápolna állapota rosszabb a vártnál. Ez nyilvánvaló késedelmet okozott. Az anyagi forrásokat tekintve a minisztériumtól is kaptunk és kapunk támogatást és exc. Spányi Antal püspök és dr. Cser Palkovics András polgármester urak biztosítottak támogatásukról. Dr. Karsai Béla elnökünk személyesen nagy erőfeszítéseket tett és tesz. A Székesfehérvári Egyházmegye beruházásaként a Bethlen Gábor Alapkezelő támogatásával 50 millió forint vissza nem térítendő forrásból megtörtént az Emlékkápolna környezetének megújítása, a romos tető lebontása. A helyszín napjainkban újra látogatható. A munka az anyagi források függvényében részfeladatok teljesítésével tovább folyik, de az eredetileg tervezett határidő kényszerűen csúszik, a befejezés vége a források beérkezésének függvénye.

A parkban működő 4 kiállításból 3 a szervezetünk tulajdona, amelyeket folyamatosan bővíteni kell. Ezt az elmúlt években különböző színvonalon tudtuk végezni. A 2019-es évben megalakult Békefenntartó emlékgűjteményt fejlesztő munkacsoport Papp István tagtársunk vezetésével nagy aktivitással dolgozik. Munkájuk eredményeként sikerült elvégezni a tartalmi gazdagítást is. A gyűjtemény a fejlesztés eredményeként viszonylag rövid időn belül a tudományos kutatás előtt is megnyíló központtá fejlődhet.

A Nemzeti Emlékhely *elismertségét* jól jelzi, hogy évente kap komoly elismerést. 2021-ben a Nagycsaládosok Országos Egyesületétől „Bronzbölcső-díjat”, 2022-ben (május 14.) a Nemzeti Örökség Intézet döntése alapján az "Év Emlékhelye" díjat ítelték oda.

Az Emlékpark ügyvezető tisztségét 2023. március. 31-én dr. Görög István átadta Görög Viktóriának. Dr. Görög István hatalmas munkát végzett 1998 tavaszától, benne a 150 éves évforduló méltó megünneplésének rendezvényei megszervezésén, az Emlékpark 2012. 3. 12.-én történt létrehozásán keresztül napjainkig. Hatalmas köszönet érte! Az új vezetőnek eredményes munkát kívánunk!

Összességében látható, hogy a Katonai Emlékpark Pákozd–Nemzeti Emlékhely továbbra is nagyszerű **alaphelyszíne** rendezvényeinknek. működtetése, bővítése **továbbra is alapvető feladatunk**.

2022-ben rendeztük meg a jubileumi, **X. Kárpát-medencei, hadtörténelmi, honvédelmi gyermekrajzpályázatunkat** „*Nemzetemnek vagyok katonája*” címmel, mely Arany János, 1848. áprilisában született Nemzetőr-dal című költeményének egyik jellegzetes sora. A pályázatot két kategóriában („papírra vetve” és „on-line”) hirdettük. Jó volt látni a fiatalok körében azt a lelkesedést, amely pályázatainkat folyamatosan övezi. Azt is meg kell említeni, hogy a Covid járvány időszakában igyekeztünk rugalmasan eljárni, és újabb kategóriákban hirdettük meg ezt a jól működő projektet. A tavalyi pályázatunkra 1175 pályamunka érkezett, mintegy 1400 gyermek munkájaként a Kárpát-medence szinte minden részéből. Továbbra is főként a „papírra vetve” rajzok és festmények adták a pályázatok jelentős részét, de az „on-line” lehetőséggel is több, mint 250-en éltek. Az alkotások harmadát a határon túli területekről küldték. Öröndetes, hogy az orosz agresszió által sújtott Kárpátalja diákjai is részt vettek.

Az előző években meghirdetett *gyermekrajz pályázatok címei* jól mutatják, hogy azok széles körűen kapcsolódnak hadtörténelmünkhöz, az alkotások száma a témák népszerűségére utal, bár a járvány időszakát is jól jelzik:

- 2019: „Süvegemen nemzetiszín rózsza” (1635 gyermekrajz, melyet mintegy 2000 gyermek készített),
- 2020: „Ki gépen száll fölébe” (első on-line) (1166 rajz, kb. 1300 gyermek),

- 2021: „Szent László nyomában” (három kategória, benne az új „Találkozásom Szent Lászlóval”) (1218 alkotás, kb. 1500 gyermek),
- 2022: „Nemzetemnek vagyok katonája” (1175 pályamunka, mintegy 1400 gyermek),
- 2023: "Fényesebb a láncnál a kard" (1756 pályamunka, mely a rajzpályázatok kezdete óta a második legmagasabb szám).

A gyermekrajzpályázataink eredményeként, a pályázatok 2013. évi kezdete óta a Kárpát-medencéből *mindösszesen* közel 13 000 pályamunka érkezett, melyek – tekintettel a közös alkotás lehetőségére – közel 15 500 gyermek művei, ami igen tekintélyes és örvendetesen nagy szám.

A kétéves kényszerű szünet után újra sor kerülhetett a gyermekrajzpályázat *ünnepélyes eredményhirdetésére* és kiállítására előbb (2022. május 24.) Nagyváradon. A jubileumi évben a 30. Festum Varadinum keretében megrendezett díjátadó ünnepség rendkívül felemelő volt. A nagyváradi után megrendeztük a gyermekrajzpályázat magyarországi eredményhirdetését is, hagyományosan összekötve a Nemzeti Összetartozás Napjának megünneplésével (június 2.) a Szent István Hitoktatási és Művelődési Ház Szent István termében. A rendezvényen részt vett és méltatta a gyerekek munkáját Vargha Tamás, országgyűlési képviselő, parlamenti államtitkár úr. Összesen mintegy 250 db elismerést (Arany-, Ezüst- és Bronzceruza, Különdíj) adtunk ki, de minden alkotónak emléklappal is megköszöntük a munkáját és külön díjaztuk a legaktívabb alkotóközösségeket is. A rendezvény végén a hivatalból távol lévő elnökünk nevében elnökhelyettesünk köszöntötte a tíz rajzpályázatot szervező és a munkában oroszlánrészt vállaló Oláh László tagtársunkat, az Ifjúsági Tagozat vezetőjét.

A Magyar Kultúra Napján (január 22.) 2023.-ban is meghirdettük, immár tizenegyedik alkalommal a gyermekrajzpályázatunkat „**Fényesebb a láncnál a kard**” címmel, Petőfi Sándor születése 200., valamint a forradalom kitörése és honvédseregünk születése, azaz a szabadságharc első győztes csatája 175. évfordulója tiszteletére, két kategóriában – „papírra vetve” és „on-line” formában. Együttműködő partnerünk ez alkalommal is a Katonai Emlékpark és a Nagyváradi Tanoda Egyesület, míg új együttműködőként a Honvéd Kulturális Egyesület is segíti a megrendezést. A pályamunkák beérkezése, nyilvántartásba vétele, feldolgozása és digitalizálása megtörtént, megkezdődött zsűrizésük, és a kiállítás előkészítése. Az eredményhirdetést ismét a hagyományos helyszínekre és időpontra tervezzük.

Az **Önkéntesek Hete** alkalmából, egy pályázat eredményeként, a Civil Központ szervezésében, a központ előtti téren bemutatkozott Baráti Körünk (június 8.), illetve a 2021. év legattraktívabb civil programjának minősített gyermekrajzpályázatunk. Az esemény keretében díjakat adtunk át a Székesfehérvári Vörösmarty Mihály Általános Iskolának, mely a 2022-es gyermekrajzpályázat legaktívabb alkotóközössége volt.

Két év kényszerszünet után ismét sikerült megrendezni a „**Fehérvár köszönti katonáit**” (május 18.) a Vörösmarty Színházban. Dr. Cser-Palkovics András polgármester úr ünnepi köszöntőjében hangsúlyozta, hogy városunk megbecsüli katonáit. Köszönetet mondott a megjelent dr. Benkő Tibor leköszönő miniszter úrnak, amiért jó partnere és szövetségese volt városunknak, majd átadta a Sipos Gyula Díjat Topor István ezredesnek, a többször is kiváló minősítést elért NATO-NFIU hazánkban állomásozó erői parancsnokának. A rendezvényen két fő részére átadásra került a Gyuricza gyűrű. A nagyszerű rendezvényen a Székesfehérvár Helyőrségi Zenekar adott hangversenyt.

Ismert, hogy Elnökségünk 2021 áprilisában a Béri Balogh Ádám Baráti kör felkérésére elvállalta **II. Rákóczi Ferenc fejedelem szobrának** Székesfehérváron történő felállítása anyagi kérdéseinek összehangolását. Az anyagi terheket egyharmad-egyharmad arányban a Videoton Holding Zrt, a szervezetünk Elnöksége által vállalt és irányításával folyó lakossági adakozás, valamint városunk önkormányzata biztosította. Ezen túl rendezvényekkel, az Elnökségi üléseken külön napirendi pontok beiktatásával, tárgyalások egész sorával, közötté a Béri Balogh Ádám Baráti Körrel több találkozót tartva, sok munkát végeztünk és segítettük a szobor megvalósítását. Így Baráti Körünknek és személyesen elnök úrnak komoly munkája van abban, hogy a nehézségeket meghaladva, a közel 100 adományozónak is megköszönve, 2022. október 1-jén nagy érdeklődés mellett, ünnepélyesen felavathattuk városunkban a fejedelem lovas szobrát. „Cum Deo pro Patria et Libertate!” Istennel a hazáért és a szabadságért! – hirdeti Nagy Benedek ismert és elismert móri szobrászművész alkotása. A köszöntőt dr. Cser-Palkovics András, az avatóbeszédet Vargha Tamás országgyűlési képviselő, államtitkár úr mondta. A beszédek után Nyári-Horváth István plébános felszentelte az emlékművet, majd a résztvevők koszorúzással tisztelegtek a fejedelem emléke előtt. Az avató ünnepségen vendégünk volt szervezetünk egyik szlovák kapcsolata, Kosuty (Nemeskosút) település 40 fős küldöttsége, élén Zdenka Audi Mačicová polgármester asszonnyal és Slivensky Bertalan ezredes barátunkkal. 2023. március 27.-én a fejedelem születésnapján, hagyományteremtési céllal ünnepélyes *koszorúzásra* került sor a szobornál. A II. Rákóczi Ferenc Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola diákjainak ünnepi műsora után dr. Cser-Palkovics András polgármester úr mondott ünnepi beszédet, majd sor került a koszorúzásra. A rendezvényen a Székesfehérvár Helyőrségi Zenekar is részt vett.

2023. Virágvasárnapján 21. alkalommal rendeztük meg a hagyománnyá vált **zenés áhítatot** a Budai úti református templomban. Oláh Emil ezredes a HM Táborig Lelkészi Szolgálat Protestáns Táborig Püspökség lelkészi kar vezetője áhítatát követően a Székesfehérvár Helyőrségi Zenekar Ruff Tamás őrnagy által az alkalomra összeállított nagyszerű műsorát hallgathattuk meg, melyen közreműködött Juhász Illés színművész és Németh Irma népdal énekes.

2. Hazafias, honvédelmi nevelés

Továbbra is kiemelkedő jelentőségűnek és eredményesnek tartjuk a járvány okozta nehézségeket áthidalva a *fiatalok hazafias, honvédelmi neveléséhez kapcsolódó tevékenységünk* folytatását. Két évtizedes tapasztalatainkra támaszkodva a Covid időszakában a Hazafiság Iskolája programot felülvizsgáltuk és új elemekkel gazdagítottuk, majd a járvány elmúltával sikeresen folytattuk. Új programokat is indítottunk, melyek alapvetően a járvány miatt most a megújítás szakaszába lépnek. Csakúgy eredményesen bonyolítottuk le a nyári honvédelmi és az egy-egy hetes nyári táborokat, valamint részt vettünk a különböző sportrendezvényeken is.

A 2011 szeptemberében megkezdett **Hazafiság Iskolája** programot 2017 óta „tanévi-, valamint „nyári szünidő-i-változat”-ban is folytatjuk. Így munkánkban nincs holt idő. A projekt még teljesebbé tétele érdekében az Emlékpark mellett az adott oktatási intézményben, sőt még a határainkon túl is tartunk kihelyezett programot ("Határtalanul Hazafiság Iskolája"). 2021-ben – a kényszerű szünet alatt - elvégeztük a pedagógiai program írásos háttér anyagának és módszertani ajánlásának átdolgozását, tartalmi és módszertani megújítását. Sőt a programhoz kapcsolódó filmeket is készítettünk, amelyeket az iskolák rendelkezésére bocsájtottunk, hogy azt szakmai háttéranyagként hasznosíthassák az oktatásban. Ezen túl digitális elemekkel is kiegészítettük az anyagokat. A 2021/22-es *11. tanév* őszi időszakában 6 tanintézmény 98

pedagógusa és 1189 diákja vett részt programjainkon az Emlékparkban, valamint kihelyezve az oktatási intézményekben. 2022. március 11.-én megkezdődött a tanév *tavaszi időszaka*. Ezen a napon egy budapesti és egy várpalotai iskola, összesen több mint 400 tanulója vett részt. A félév során további 4 iskola, mintegy 500 diákja, összesen tehát 6 iskola mintegy 900 diákja volt részese programunknak.

2022. június 7-én a székesfehérvári tankerületi központ általános és középiskoláiból közel 100 iskolaigazgató vett részt a KEMPP-ben tartott sajátos *tanévvárón*. A résztvevők számára bemutathattuk a HTBK törekvéseit és módszereit, ami nagy érdeklődést váltott ki és erősítette a szervezeteink közötti kapcsolatot.

A *nyári szünetben* (augusztus 31.) tovább bővült kapcsolatrendszerünk az oktatási intézményekkel. A Kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium teljes tantestülete (közel 70 pedagógus) a Katonai Emlékparkban töltött egy napot. Megismerték a lehetséges együttműködés irányait, útjait, lehetőségeit. Ez a program is bizonyítja, hogy nagyon sokféle lehetőség van a munka fejlesztésére.

2022. szeptember 8.-án a „Hazafiság iskolája” *12. évfolyamát* nyitottuk meg a KEMPP-ben, az MHP. és Székesfehérvár MJV. Önkormányzat támogatásával. A megnyitó beszédet dr. Simon László a Fejér Megyei Kormányhivatal főispánja mondta, hangsúlyozva, hogy nem lehet eléggé korán kezdeni a fiatalok hazafias- és honvédelmi nevelését, valamint szülőként is nagyra értékelte pedagógiai kezdeményezésünket. A tanévnyitón a Székesfehérvári Táncsics Mihály Általános Iskola felső tagozatos tanulói és pedagógusai voltak jelen. Az őszi időszakban összesen 9 oktatási intézmény 1250 diákja vett részt az Emlékparkban, illetve saját intézményében. A 12. tanév tavaszi időszaka még nem igazán indult meg, de bízunk benne, hogy a tanév vége előtti hetekben több csoport érkezik. Az összesített számok jól mutatják, hogy az iskolák igényt tartanak ránk, mi komolyan helyt állunk, és továbbra is kiemelkedően fontosnak tartjuk a fiatalok hazafias, honvédelmi neveléséhez kapcsolódó munkánk folytatását. A lehetőségek jelzett módon történt szélesítésével a résztvevő összes diák és tanár teljes számát azonban nem lehet még megbecsülni sem, mivel a filmek és a digitális anyagok nagyon sok lehetőséget nyújtanak.

A Honvédelmi Sportszövetség támogatásával 2018-ban ígéretesen indult **Iskolák Csatája** programunk utolsó rendezvénye 2019 májusában volt. A program részben a járvány, részben a források hiánya miatt megtorpant, de ebben az évben igyekszünk anyagi forrást találni és tervezzük a projekt felélesztését.

A Honvédelmi Minisztérium támogatásával 2020 őszén dr. Görög István elnökhelyettesünk ötlete alapján született és 2021. szeptember elején megkezdődött rendhagyó pedagógia program, a „**Hazáért körút**” első része (próbaüzeme) másfél hónap alatt gyors sikert ért el. Valamennyi budapesti kerületből 1-1 iskolai osztály érkezett, mely mintegy 650 fő részvételét jelentette. A program a Velencei-tó környéki, négy kulturális intézmény közös összefogásával és munkájával megvalósuló tematikus élménytúra az ifjúság hazafias és honvédelmi nevelését szolgálja. Egyik helyszíne a Katonai Emlékpark-Nemzeti Emlékhely. A program bizonyította szükségességét és tartalmas, magas színvonalú végrehajtása sok elismerést hozott, de a valós áttörésre - forráshiány miatt - még várni kell. Reméljük, tudjuk folytatni!

Időnként szükségszerűen elvégezzük pedagógiai munkánk áttekintését. Ennek jegyében 2021. október 28-án „**20 éve - több úton egy célért**” címmel rendeztünk konferenciát a Városháza Dísztermében, összegezve a szervezetünk által 20 éve folyó hazafias és honvédelmi nevelést

szolgáló programok – benne a „Hazáért körút” - tapasztalatait, keresve a további lehetőségeket. A rendezvényen a város és a megye, valamint a főváros több iskolájának képviselői vettek részt. Polgármester és megyés püspök úr köszöntőjét követően dr. Karsai Béla, elnökünk összegezte az elmúlt 20 év eredményeit. Széles körű volt a hozzászólók listája is. A konferencia a pozitív tapasztalatok alapján hitet tett a megkezdett munka folytatása mellett. Két évtizedes tapasztalataink további komoly lehetőségeket rejtenek.

A fiatalok hazafias és honvédelmi nevelésének egyik hatékony eleme a **Kadét programban** résztvevő tanulók ismereteinek bővítése, a honvédelemhez való kötődésük erősítése. E cél érdekében örömmel fogadtuk 2022. március közepén az Emlékparkban a Budapesti Gépészeti SzC. Magyar Hajózási Technikuma kadétjait, akik számára – az Ifjúsági Tagozat tagjai vezetésével – egész napos hadtörténelmi, katonai programot szerveztünk. Március végén újabb kadét tanulói csoportot fogadtunk a Katonai Emlékparkban. A nyári szünetben (augusztusban) is folytatódott a rendezvények. A Than Károly Ökoiskola 75, a kadéteveit megkezdő tanulója számára biztosítottunk egész napos, tartalmas és a tanulmányaikhoz segítséget nyújtó programot. Ebben is elsősorban az Ifjúsági Tagozat tagjai működtek közre.

Az **Ifjú Nemzetőrök** munkaprogram, valamint a kisgyermekeknek és kisgyermekes családoknak szóló **Apródképző** lassan bontogatja szárnyait. Jó volt látni, hogy a gyerekek ismét lelkesen vettek részt a Katonai Emlékparkban rendezvényeiken (csatatéren megelevenedett csatában, honvédelmi csapatversenyen, számháborúban).

A Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége szeptember 17.-én második alkalommal rendezte meg a „**Kisbajtársak**” elnevezésű, nagyszabású programját, ezúttal is a Katonai Emlékparkban. A több mint 600 fős munkaprogram megrendezésében Baráti Körünk több tagja is szerepet vállalt, segítve ezzel is a fiatal nemzedék hazafias nevelését.

2022-ben is állandó résztvevői voltunk a Felelős Szülők Iskolája által szervezett **Mozaik Múzeumtúráknak**, melyek keretében 2 hazai (Budapest Gundel Károly Technikum, Bag Arany János Általános Iskola) és 1 határon túli (felvidéki) iskolában mutathattuk be szervezetünket, az Emlékparkot, valamint az ifjúság hazafias nevelését támogató módszereinket.

A „**NATO az iskolatáskában**” projektünket 2019 óta a NATO Brüsszeli Parancsnokság támogatásának hiányában nem tudtuk végezni, nem sikerült forrást szereznünk. Bízunk abban, hogy tudjuk folytatni e sikeres rendezvénysorozatunkat, hiszen igen komoly tapasztalatot és elismertséget szereztünk. A 17. alkalommal megrendezett **Budapest Futófesztivál-NATO futáson** (szeptember 25.) azonban a szervezők felkérésére működtettük a NATO tájékoztató sátrat, népszerűsítve civil szervezetünket és a Katonai Emlékparkot. A „Hét évtized a békéért és szabadságért” c. NATO **kiállításunkat** szintén hátrányosan érintette a Covid járvány. A sok helyet bejárt kiállítás, alapvetően a járvány miatt hosszú ideig Budapesten a lezárt Nemzetvédelmi Egyetemen, azt követően raktárban pihent. A Tavaszköszöntőre megújított, NATO taggá válásunk 24. évfordulójára aktualizált kiállítás több mint egy hétig volt látható az Emlékpark teraszán. Május közepétől tervek szerint Dunaújvárosba visszük az Intercisa Múzeumba, ahol szeptemberig látható lesz. Jövőre, a 75 éves NATO és a 25 éves tagságunk alkalmából tervezzük a felújítását.

Dr. Simon László kormány megbízott és dr. Karsai Béla, elnökünk nyitotta meg a Honvédelmi Szövetséggel közösen szervezett egy hetes időtartamú (június 25.- július 2.) **X. Ifjúsági Honvédelmi Táborkat**, az előző évektől eltérő helyszínen, Balatonfenyvesen. Az elsődleges cél most is a tábor minden örömeinek biztosítása mellett az volt, hogy segítse a

hadtörténelem és honvédelem iránti érdeklődés fokozását, az ismeretek gazdagítását, a katonai alapú sportágak megismerését, valamint támogassa az egészséges, sportos életmódot, a közösség erősítését és az egyéni fejlődés lehetőségét. Programjában a sok sport, játék és fürdés mellett szerepeltek katonás jellegű foglalkozások (Raptor lézerharcjáték, céllövészet, önvédelmi kiképzés, kézigránátdobás, alaki kiképzés az 1848-as „harcz-szabályzatok” alapján), továbbá kisvonatozás, éjszakai gyalogtúra, fürdés, valamint hadtörténelmi és honvédelmi témájú előadások is.

Harmadik alkalommal szerveztünk a KEMPP-pel és a Fejér Megyei Védelmi Bizottsággal együttműködésben, a Honvédelmi Sportszövetség támogatásával az Emlékparkban július 11 – augusztus 12. között az előző évhez hasonlóan négy **egy-egy hetes** időtartamú **Hadtörténelmi, honvédelmi napközis tábor** a nyári vakáció hasznos és tartalmas eltöltésére 8-14 éves gyerekek részére, összesen 100 gyermek részvételével, sok családnak segítséget adva gyerekeik nyári foglalkoztatásához. Az Emlékpark által nyújtott ideális helyszínen a résztvevők azonos program alapján, hiteles és élményszerű formában ismerkedhettek meg hadtörténelmünk elmúlt 174 esztendejével. A programból természetesen nem hiányzott a sok játékos, sportos feladat sem.

A Covid-járvány után a **sportrendezvények** is lassan lábra állnak. A versenyekre való felkészítés önmagában is alkalmas a honvédelem iránti érdeklődés felkeltésére és fokozására, speciális élmények biztosítására, amit a versenyek hangulata csak fokozott. A Sárísápi Tavaszi Túra honvédelmi verseny (április 30.) szervezőivel fenn álló mintegy tíz éves szakmai együttműködésünk és baráti kapcsolatunk jegyében vett részt egy fő a gyermek- és ifjúsági lövészverseny lebonyolításában. Szeptember 9.-én a Sárísápi Iskola által rendezett egész napos honvédelmi lövészprogramban működtünk közre, majd az Ifjúsági Tagozatunk három tagja a szintén Sárísápon megrendezett (október 1.) lövészverseny sikeres lebonyolításában tevékenykedett. Várjuk a régi partnerek jelentkezését, de mi is keressük őket, hogy együttműködésünk e téren is elérhesse a járvány előtti szintet.

3. Együttműködés a határon túli magyar szervezetekkel

A Covid-járvány külföldi *kapcsolatainkat* is visszavetette, de 2022-ben komoly lépéseket sikerült tennünk. Három ország négy szervezetével van szerződéses kapcsolatunk.

A Krajczáros Alapítvány szervezésében mi is részt vettünk, együtt a hagyományörzőkkel, civil szervezetek tagjaival a nyár folyamán két alkalommal is (júniusban és júliusban) a Doberdó melletti **Visintini Magyar Kápolna** rendbetételében, karbantartásában, együttműködve a házigazda olaszokkal. Mint ismert az itt folyó harcokban elesett hősök tömegsírhelye közelében 1918-ban felépített, de hosszú időre elfelejtett, csak évtizedek múlva általunk felfedezett és közreműködésünkkel felújított, majd 2009-ben ünnepélyesen felavatott és felszentelt kápolna a magyar hadtörténelem egyik legfontosabb emlékhelye, egyúttal a magyar katonai helytállás és hősiesség jelképe is, amely nagyobb és folyamatos felügyeletet igényel. Dr. Karsai Béla, elnökünk és a Katonai Emlékpark Kft anyagi támogatásának is köszönhetően a kápolna kívül és belül újjászületett. Az avatás óta eltelt 13 esztendő alatt a tetőszerkezete tönkrement, cseréje elkerülhetetlen. Ezért a Krajczáros Alapítvány gyűjtésbe kezdett, amelyet mi is támogatunk. Szeptember elején delegációnk dr. Karsai Béla elnökünk vezetésével újra ellátogattak a kápolnához. Ennek során a teraszon befejeződött egy kis felújítás és helyére került a kis harang, amelyet exc. Spányi Antal megyéspüspök úr adományozott. A küldöttség felkereste a közeli község önkormányzatát, ahol egyeztettek a tetőfelújítás ügyében. A tető renoválása megoldódni látszik. November elején magas szintű látogatásra is sor került. Szervezetünk vezetői részt

vettek a Vargha Tamás, államtitkár úr vezette küldöttségben, amely a Doberdóra látogatott. A foglianoi osztrák-magyar katonai temetőben rendezett megemlékezésen az olasz egyesületek képviselőivel együtt tisztelegtek az I. világháborúban elesett hősök emléke előtt. A küldöttséget a Doberdo del Lago városházán fogadta a polgármester, akinek államtitkár úr köszönetet mondott a történelmi emlékművek megóvásában tanúsított összefogásért. Délután a Visintini Magyar Kápolnában exc. Spányi Antal megyés püspök úr mondott imát a hősi halottakért és szentelte fel a Magyar Kápolna új kis harangját. A látogatás másnap reggel a Szent Michele hegyen koszorúzással és a San Martino del Carso Nagy Háború Múzeumában tett látogatással ért vége. Ezzel nagyon fontos lépések történtek a kapcsolat megújítása érdekében.

Augusztus közepén a Katonai Emlékparkba látogatott Csergő Tibor András úr, Gyergyószentmiklós polgármestere, azon erdélyi város vezetője, amellyel közel húsz éve működünk együtt és közösen ápoljuk a **Gac-oldali katona hősök** emlékét. Szeptember 7.-én küldöttjeink, szervezetünk erdélyi tagjai - Selyem Antónia és Márton Katalin - jelenlétében történt a megemlékezés. Az ünnepi méltatást Gyergyószentmiklós polgármestere tartotta, majd hazánk Csíkszereda-i konzulja, Fodor Tamás mondott beszédet. Az ünnepség szavalattal, dallal és kórus énekkel, valamint ökumenikus imával és koszorúzással zárult. Mint ismert hetvennyolc éve nyugszik a Gac-oldalban a Magyar Királyi „Szent István” 3. Honvéd Gyalogezred táborigádés pótezedének 159 székesfehérvári katonája, akik a 1944. szeptember 7.-én, Gyergyószentmiklós határában egy szovjet előőrs betörése nyomán haltak hősi halált. Az erdélyi megemlékezéssel egy időben Székesfehérváron a *Gyergyó Emlékparkban* néma megemlékezésen fejet hajtva tisztelegtünk hőseink emléke előtt, és koszorút helyeztünk el a Gyergyói emlékkőnél.

Négy fős delegációval szeptember elején részt vettünk a 27. alkalommal, a Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság szervezésében megrendezett **Partiumi Honismereti Konferencián** a Bihar megyei Érmihályfalván. Oláh László tagtársunk, az Ifjúsági Tagozat vezetője nagy érdeklődés közepette tartotta meg előadását „A hazafias és honvédelmi nevelés a COVID árnyékában” címmel, összefoglalva a „Hazafiság iskolája” pedagógiai programunk aktualizálása és egyéb erőfeszítéseink során megtett lépéseinket.

Arról már szoltunk, hogy a Rákóczi szobor avatásán részt vett a szlovák **Košuty (Nemeskosút)** település 40 fős delegációja. A látogatást „viszaadtuk”, meghívtak bennünket március 15. megünneplésére. Jó volt látni, hogy a település kultúrháza megtelt ünneplőbe öltözött gyerekekkel és felnőtelle. Nagyon szép műsorral készültek. Örömmel tapasztaljuk, hogy ez a kapcsolatunk is élő.

A **Máltai Szeretetszolgálat Beregszászi Központjában** két alkalommal Ifjúsági Tagozatunk tagjai önkéntes munkát végeztek.

Július elején a Krajczáros Alapítvánnyal közösen **kegyeleti emlék utat** szerveztünk. A program az első napon *Sárospatakon*, a Református Kollégium Könyvtárának, a Biblia kertnek, majd a Rákóczi Múzeum Ágyúöntő műhelyének meglátogatása volt. Másnap *Szlovákiában* Borsiban a Rákóczi kastély előtt a fejedelem szobrát koszorúztuk meg. Mezőlaborcon az emlékhelyen az ott elesett magyar katonákra történő megemlékezés után az I. világháború múzeumjában az I. világháborús kiállítás, majd az Andy Warhol múzeumban a modern festészet remekeit tekintettük meg. Ezt követően Repejov községben a helyi polgármesterrel együtt koszorút helyeztünk el a temetőben a székesfehérvári 17-es és Budapesti 1-es honvédezed elhunyt katonáinak emlékműveinél. Az utolsó napon Bártfafürdőn a Sissi császárnőről elnevezett szállodában meglekintettük a császárnő hagyatékát, majd Margonyán Dessewffy Arisztid

kriptájánál emlékeztünk az 1849/49-es szabadságharc vértanú tábormokára és helyeztük el a megemlékezés virágait a kopjafánál, együtt a Krajcáros Alapítvánnyal. A kegyeleti emlékutat Szalay Bobrovniczky Kristóf honvédelmi miniszter úr autóbusz biztosításával, L.Simon László úr a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója díjtalan múzeumi belépővel támogatta.

Külföldi kapcsolatainkat illetően a tagság körében elvégzett kérdőíves felmérés is megnyugtató eredménnyel zárult. A 25 főből 18 (72%) tudott az olasz és az erdélyi, 14 fő (56%) a szlovák kapcsolatunkról.⁵

4. Szervezeti életünk

Szervezeti életünk fontos alapvető jellemzője, hogy munkánk **jogi feltételrendszere** rendezett. A meghatározott okmányokkal rendelkezünk. Azok minden fontos információt tartalmaznak, amit megerősít a tagság körében végzett felmérés. A tagság túlnyomó többsége az Alapszabály előírásaival egyetért, az előírásokat fontosnak tartja, a dokumentumokat tanulmányozza.^{6 7}

2021. márciusban **együttműködési megállapodást** kötöttünk az Echo Innovációs Műhellyel, májusban a Közgyűlésünkön a MH Parancsnoksággal. Utóbbi - a szervezeti változások miatt - ismét pontosításra vár.

Tiszteletbeli elnökeinkkel, dr. Cser-Palkovics András és Warvasovszky Tihamér urakkal a **kapcsolatunk** folyamatos, élő, csak úgy, mint a *Felügyelő Bizottsággal*. A FB elnöke rendszeresen részt vesz az Elnökség értekezletein, észrevételeivel már a döntés előkészítésének szakaszában hozzájárul eredményeinkhez. A bizottsági vizsgálat észrevételeit, megjegyzéseit hasznosítjuk.

Az **Elnökség** munkája továbbra is sokirányú, dinamikus és folyamatos volt, a nehéz körülményekre időben válaszolva biztosította a szervezet irányítását. Fontos megjegyezni, hogy a Doni kápolna felújításával, valamint a Rákóczi szobor felállításával kapcsolatban jelentős többletmunkát is magunkra vállaltunk. Az üléseket a Covid időszakában elektronikus eszközök segítségével, a járványhelyzet elmúltával személyes jelenléttel tartottuk. Elnökségi ülés nem maradt el. Az előző Közgyűlés óta 5 ülésen 31 napirendi pontot tárgyaltunk, 8 határozatot hoztunk.

A járvány időszakában - a személyes találkozás nehézségei miatt - elnök úr által írt levelekkel tájékoztattuk a tagságot. A négyéves ciklus azon jellegzetességéről már szóltunk, hogy két évben tagságunk Közgyűlés tartása nélküli határozathozattal („távsvavazással”) döntött munkánk folytatásának fő kérdéseiről. A járványhelyzet miatt megkésve, csak 2021. augusztus utolsó napján ünnepeltük meg méltó képen **jubileumi Közgyűlésen** szervezetünk huszonöt éves fennállását a Városháza Dísztermében. Az eredetileg 2020. május 18-ára tervezett gyűlésen az immár 25+1 év elvégzett szerteágazó feladatait dr. Karsai Béla elnökünk foglalta össze beszámolójában. A rendezvényen számos vendég jelent meg. Exc Spányi Antal püspök úr elismerő szavakkal szólt eredményeinkről. Dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter úr őszinte szavakkal méltatta szervezetünk tevékenységét. Tagságunk egyhangúan elfogadta az Elnökség által beterjesztett *Határozat* tervezetet, melyben az Ünnepi Közgyűlés megemlékezett a

⁵ .Ugyanakkor tévedések is előfordultak: Szerbia, Horvátország, Lengyelország és a „Dél-szláv országok” is szerepeltek a válaszok között.

⁶ 7, 9, 12, 13, 17, 19, 22, 25,27. kérdés.

⁷ Pici fenntartásunk ezekkel kapcsolatban mégis van, mivel olyan írás tanulmányozását is sokan bejelölték, amely nincs a honlapon. 14. kérdés: „Mikor tanulmányozta az Elnökségi ülésről készített összegző feljegyzést a honlapon?” A feljegyzést nem tesszük fel a honlapra, de 80 % a válasza szerint valamilyen gyakorisággal tanulmányozza azt. (???)

szervezet két és fél évtizedes munkája eredményeiről és a közösség előtt álló főbb feladatokról. 2022-ben már megtartottuk éves **Közgyűlésünket**, melyen összegeztük az elvégzett munkát, elfogadtuk terveinket.

Belföldi **kapcsolatrendszerünk** a nehézségek ellenére rendezett, jól működik és folyamatosan fejlődik. Kapcsolatot ápolunk és tartunk Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatával, Pákozd és Sukoró Önkormányzatával, a Polgárőr Szövetséggel, a Krajczáros Alapítvánnyal, a Honvédelmi Sportszövetséggel, a Katonai Emlékparkkal. A 2022-ben kötött megállapodásokról már szoltunk.

Baráti Körünk rendezvényei, beleértve a KEMPP területén található eseményeket, évek óta folyamatosan helyet kaptak a **médiában** (Fejér Megyei Hírlap, Fehérvár Rádió, Fehérvár Televízió). Kiemelkedik a Vörösmarty Rádió, ahol rendszeresen közöltük a szervezet híreit, a Fehérvár TV ahol nagyobb beszélgetéseket is rendeztek tagjainkkal.

Tagságunk **tájékoztatása** jónak mondható, a felmérés szerint 92% ítélte jónak.⁸ Ebben fontos szerepe van, hogy megújítottuk a mai kornak megfelelő digitális térbeni lehetőségeinket. Mind PC-ről, mind mobil telefonról jól követhető reszponzív *honlapjaink* (www.htbkszfvar.hu, www.mivagyunkanato.hu, www.kempp.hu) a vélemények alapján is szépek, színesek, tartalmasak, naprakészek, biztosítják mind a szelektív, mind a teljes körű informálódást⁹. Köszönet érte a kialakítóknak és Törzsök Erzsébetnek. Nyilván jó lenne olyan személyt alkalmazni, akinek ez az alapvető feladata. A tájékoztatásban fontos szerepet játszanak az e-mail-ek is.¹⁰ A vélemények alapján azt is látjuk, hogy még több rendezvényről és eseményről kellene és még aktuálisabban is ezeken a csatornákon hírt adni.¹¹

A tájékoztatás, tájékozódás témakörébe tartozik, hogy erőteljesebben kell propagálni rendezvényeinket. A felmérés során a rendezvényeink nevét kevesen adták meg/ismerték.¹²

Szervezetünket ebben az évben is több fájó **veszteség** érte. Elhunyt tagjaink: dr. Pallós István Szervezetünk kiemelkedően aktív tagja és Hada Tibor tagtársunk. Nyugodjanak békében

Tagjaink **száma** a tavalyihoz hasonló, 172 fő. Tudjuk, a tagtoborzás terén nem állhatunk meg. Folyamatosan pontosítjuk tagságunk adatait. Ennek érdekében is internetes felmérést végeztünk, de tagságunk aktivitása nem volt magas¹³. Lépéseket kell tennünk, hogy a friss adatok rendelkezésre álljanak. Adataink szerint tagságunk átlag életkora 65 év, ami messze van az optimálistól. A nő – férfi tagok száma és aránya: 49 nő 28%, 123 férfi 72 %. Ezek a számok jól jelzik a szükséges előrelépés irányait.

Szervezeti életünk évek óta fennálló **nehézsége**, hogy eredményeinket a tagság kisebbik részének bevonásával éadjuk el. Továbbra is jellemző a lendületes cselekvési kedv és több tagunk esetében a passzivitás. A felmérésben ezt tagjaink is jól érzékelték¹⁴, azonban mind az önkéntes munkában, mind a különböző programokban való részvételt illetően nagyon megoszlottak a

⁸ 6. kérdés.

⁹ Olyan nincs, aki még nem nézte volna meg web lapjainkat!

¹⁰ 5. kérdés: A tagság 27%-a az e-mailekből tájékozódik programjainkról.

¹¹ 8, 11. kérdés: Több eseményről, rendezvényről nincs vagy nincs időben információ.

¹² A 25 főből 11 tagtársunk csak általánosságban írt programjainkról, 4 fő nem nyilvánított véleményt, azaz semmit nem tudott. A legjobban ismert rendezvényünk 10 találattal a Hazafiság Iskolája.

¹³ A felmérés 2023. március 29.- április 2. között folyt, melyen tagságunk 36%-a 62 fő vett részt.

¹⁴ 78 % szerint ez veszélyezteteti céljaink elérését is.

vélemények.¹⁵ A témakörre másként is rákérdeztünk, a szervezet kohéziójának növelése címszó alatt. Az erre adott válaszok sem voltak biztatóak.¹⁶ Nyilván, érdemes ezek megvalósításán elgondolkodni, de olyan ötlet nem született, amely a túlnyomó többség számára megoldás lehetne. A témakörhöz kapcsolódik, hogy a 25-ből 20 tagtársunk arra a kérdésre, miszerint miben várna tőlünk segítséget, azt válaszolta, hogy nincs véleménye, amely úgy is értelmezhető, hogy semmiben.¹⁷ Mind ezek mellett a mindenkori Elnökségnek ezzel a témakörrel foglalkozni kell!

A tagdíjfizetés tendenciája hasonló az előző évekéhez. A Covid ezen a téren is hátráltató tényező volt. Érdekes, hogy tagságunk 92 %-a fontosnak tartja, hogy előírásaink szerint május 31-ig mindenki köteles a tagdíjat befizetni, és a befizetésre vonatkozó kérdésre szinte mindenki azt válaszolta, hogy nincs tartozása, a valóságban 21 %-unk fizette be tagdíját. Ez persze lehetséges a válaszolók alacsony aránya miatt is.¹⁸ Továbbra is kérjük tagjainktól a tagdíjak befizetését és a fizetési fegyelmet.

A már említett kirándulást szerveztük. A tagság véleménye az időtartamot nem számítva eléggé egyöntetű.¹⁹

Az **Ifjúsági Tagozatunk** a 2016. augusztus 24-i megalakulása óta a 20 fős létszámát 24 főre növelve hallatlanul nagy munkát végzett és végez szervezetünkben. Ezekre a beszámolóban már több helyen kitértünk. Tagjaira minden rendezvényen számítani lehet, amiért köszönet jár valamennyiüknek, külön is vezetőjüknek, Oláh Lászlónak.

Szenior Tagozatunk azonban még nem állt talpra. Igaz, a felmérés eredménye sem egyértelmű,²⁰ bár csak 1 fő vélekedett úgy, hogy ez a kérdés lényegtelen. 12 főnek nem volt véleménye arról, hogy milyen elfoglaltságot tudna elképzelni a tagozaton belül, a többiek vélekedése azonban tartalmazott olyan elemeket, amelyek mentén a tagozat megkezdhetné működését.²¹ Ennek megoldása az új Elnökségre vár.

Folytattuk a 2016-ban indult, „**Fecsegő, avagy arcok, harcok, emberek**” című beszélgető estjeinket.²² Ezekon, igen népes és illusztris személyekkel találkozhattunk. A beszámolási időszakban vendégünk volt Nagy Péter a Székesfehérvári Vörösmarty Színház színésze, rendezője (május 16.), L. Simon László, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója (június 20.), Rácz Lajos világbajnok birkózó (szeptember 29.), Dobszay Péter, az Alba Regia Szimfonikus Zenekar ifjú karmestere (november 7.), Sohonyai Edit író (2023. január 16.), dr. Botz László

¹⁵ 40. kérdés: 4-4 fő szerint megemlékezéseken, baráti találkozók, valamint minden programon részt vennének. Új ötleteket vártunk volna, de ezek nem újak. 1-2 fő a kirándulástól, a borkóstolón, zenei programokon át, a bálig különböző ötleteket írt le. Talán érdekes, hogy a belépő tagok érdeklődésének fenntartására vagy a különböző személyes meghívásokra, felkérésekre senki nem gondolt.

¹⁶ 50. kérdés: 11 főnek nem volt véleménye, 4-en gondoltak a baráti beszélgetésekre, 3-an a közös élmények biztosítására (sütés, főzés, kemence), 2-2-en a hívásra várnak, illetve **itt már** a passzív tagok személyes megkeresését is javasolták.

¹⁷ 49. kérdés.

¹⁸ illetve talán azért, mert a véleményt nem nyilvánító tagságunk esetében jóval nagyobb a nem fizetők aránya.

¹⁹ A kirándulás időtartamául 48% javasolta az 1 napot, 30% a 3 napot. Járművének túlnyomó többség (23 fő) az autóbust választotta. 76% a belföldi úticélt preferálta. 44% 100 km-en belüli távolságot javasolt, 56% távolabbra is elmenne 100 km-nél. A hétköznapi kirándulásokat támogatta 72%, a hétvégét 48%.

²⁰ 56 % tartja ezt a kérdést fontosnak.

²¹ beszélgetések, tapasztalatcsere, közös főzés, programok-, rendezvények lebonyolításában való részvétel, kirándulás, gyógynövénygyűjtő túrák, nosztalgiazás, emlékek gyűjtése-, átadása, klubfoglalkozás, filmvetítés, borozás.

²² azok időpontjával a tagság 44%-a hétfőt javasolta, 44%-nak mindegy, milyen napon történik.

nyugállományú altábornagy, a Katonai Felderítő Hivatal korábbi főigazgatója, a Magyar – Vietnami Baráti Társaság elnöke (február 20), Zemplényi Katica a Vox Mirabilis Kamarakórus vezetője (március 20), a már említett március 11-i két vendégen túl. A Silye Sándor által vezetett színvonalas beszélgetések nagyobb közönséget érdemelnének. Keresnünk kell a módját, hogy ezeket az összejöveteleket még vonzóbbá tegyük, és nagyobb számban vegyenek részt tagjaink.

Ez év januárjában nagy megtiszteltetés érte Kollár Endre tagtársunkat és rajta keresztül szervezetünket is, amikor meghívták a vietnami háborút lezáró Párizsi Tűzszüneti Egyezmény aláírásának 50. évfordulójára rendezett ünnepségsorozatra Hanoiba. A Vietnami Baráti Társaságok Szövetsége 15 ország 26 küldöttét látta vendégül, benne a háromtagú magyar delegációt, akik számára nagyon eseménydús programot szerveztek. A magyar delegáció tagjai megkapták a „Békéért és a Nemzetek Közötti Barátságért” elnevezésű kitüntetését.

December elején tartottuk Baráti Körünk **évváróját** összefoglalva a lezáruló esztendő sikereit, eredményeit. Kis figyelmességgel köszöntük meg támogatóink és a kimagasló tevékenységet végző tagtársaink éves munkáját.

Munkánkat felsőbb szinten is **elismerik**. 2022 novemberében dr. Bukli Ádám, jogi vezetőnk és Törzsök Tibor tagtársunknak a Széchenyi Díj a Közügyekért elismerésben részesült. A Magyar Kultúra Napja Gálaműsorán (2023. 01. 22.) a Magyar Kultúra Lovagja elismerést kapta Kolláth Éva tagtársunk Németh István tagtársunk, a Krajczáros Alapítvány kuratóriuma elnökének javaslatára. 2023. márciusban a Honvédelemért Kitüntető Cím III. fokozata kitüntetéssel ismerték el Brunner Andrea és Sándor Csaba tagtársaink munkáját.

Összességében látható, hogy Baráti Körünk a Cselekvési Tervekben rögzített feladatokat mind az előző, mind négy évre visszatekintve az összes hátráltató tényező ellenére **jó színvonalon**, kreatívan és eredményesen **teljesítette**. Megállapítható, hogy sikeres éveket zártunk, több területen is előre léptünk. Munkánknak több kézzel fogható eredménye is van. Láthatóan azonban nem ülhetünk a babérjainkon, további erőfeszítésekre is szükség van.

Székesfehérvár, 2023. április 17.

Elnökség